

Nro. 10.

**A' FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

*Költ Bétsben, Kedden Augustusnak 4 ik napján
1801-ik esztendőben.*

Francia Respublika.

A' Jul. 20-dikán ki-jött Párisi Moniteurben egy nevezetes tengeri ütközetről szolló tudósítás olvastatik: — „

„*Lincol* nevű *Contre Admiral*sunk 3 *Linea* hajókkal, melyeknek neveik *Formidable*, *Indomptable*, 's *Desaix*, és *Muiroa* nevű 18 ágyús *Frégáttal*, minekutánna egy ideig a' Frantzia országi déli partok mellett olázkodó *Anglus* hajóknak vadászásában foglalatoskodott volna, végezetre a' Spanyol országi partok mellé *Gibráltár'* tájára jutott, éppen akkor, mikor ugyan oda egy 6 *Linea* hajókból álló *Anglus* hadi hajós sereg is meg érkezett. A' Frantzia hajók meg rúttatták magokat

K

Gibráltar előtt, és azzal az *Algesirási* tengeröbölben olyan módon állapotnak meg vasmatkákon, hogy, ha az Anglusok meg találják őket támodni, a' mitől nem ok nélkül tartottanak, a' parthoz közel lehessenek, hogy az Anglusok ellen a' partokról is segittödvén, ily módon hátulról bátorságban lehessenek. Ezen öbölbe Jul. 4-dikén szállott bé *Lincolns*, és 5-dikében gyantotta hogy az Anglusoktól meg fog támodtatni. Ehez képeft Brigadéros General *Devoux*, a' hajónn lévő fegyveres nép vezére, ezen fegyveres népnek egy részével még azon éjjel a' partra kiszállván, az *Algesirási* partfedező sántzokat őrző seregekkel meg rakta. Más napnak u. m. Jul. 5-dikének reggelére már a' nevezett hat Anglus *Linea* hajók meg jelentek vólt; 8 órakor már csak egy puskalövés távolságra állottak a' Frantzia hajóktól, a' midőn az Anglus *Linea* hajók, a' 3 Frantzia *Linea* hajók's egy Frégát, az egy más ellen való ágyuzást elkezdettek. A' csatázás igen heves vólt. Ugy látszott, hogy mindegyik Fél győzni és élni akar. Az erő, mind két részről egyenlő vólt: minthogy ha a' Frantziáknaak, a' partonn lévő sántzok jó óltalomúl szolgálnak is, az Anglus hadi hajók ellenben két anyin, és többire 90 ágyusok vóltak, a' Frantzia hajók közzül pedig kettő 80 ágyús, a' 3 dik pedig csak 74 ágyus vólt. Az Anglusok már anyira mentek vólt, hogy az ő *Hannibal* nevű hajójok, a' mellyenn 74 ágyus állottak, a' Frantzia hajók és a' part közzé nyomúlván bé, hátha kezdette azokat lövöldözni. Az óra már ekkor 11 vólt. Már oly ponton állott a' viadal, hogy valamelyik Félnak győzedelmeskedni kellett. A' *Formidable* egyedül, a' mellyenn *Lincolns* Admirál ült, 3 Anglus hajók ellen már két óráig óltalmazta magát. Az egyik Anglus hajó egy Frantzia hajó előtt, mellyel csak magáneson viaskodott, már leeresztette vólt a' zászlót. Már a' *Hannibal* is, a' melly

a' part és Frantzia hajók közzé oly czéllal vette magát, hogy ezeket hátra lövöldözze, a' partról és hajókról jövő kéttős tüzet ki nem állhatván, hasonló képpen le bortsátotta a' zászlóját, az az, jelentette, hogy meg adja magát. A' többi Anglus hajók, mind ezeket efzekbe vévén, a' vasmatskák' kötel it el vagdalták, és el eveztek onnét. A' Hannibal a' Formidable' birtokában maradott. A' rajta lévő hajós legények és hajós katonák között, a' kik 6 százan vóitak, 3 százan a' tsatázás közben el hullottanak. A' másik Anglus hajót, a' melly magát már hasonló képpen meg adta vólt, számos sajkák érkevén a' Gibráltári kikötőhelyből segedelmire, ezek ki szabadtottak a' Frantziák' keziből. — Ez a' tengeri tsata, ditsőséggel vetézi a' Frantzia seregek' hírit nevit. — „Admirál *Linois* Kadix felé vette útját ezen tsata után a' prédáúlel nyert Hannibállal együtt, a' mellynek foldoztatásra van szüksége. Nyughatatlansággal várja az Országgló, ízék, hogy meg tudhassa, mellyik hajó mennyi kárt vallott légyen.“

Ezt a' tudósítást olyan fontosnak tartja a' Frantzia hadi Minister, hogy azon napnak effvéjénn, mellyenn meg érkezett, minden théátramokonn fel olvastatta. — Ebből a' következik, hogy ritkán van szegény Frantziáknak a' tengerenn való gyözedelmek' hirdetéséhez ízerentséjek.

Ez itt Officiális tudósítás vala. A' nem Officiális Párisi levelek még ezeket is írják erről a' tengeri tsatáról: A' Hannibal már bé vezetett gyözedelmi pompával a' Cadixi kikötőhelybe. A' másik Anglus hajó, a' melly hasonlóképpen meg adta vólt magát, hanem az után meg szabadtatott, tsakugyan el süjjetett *Isle Verte* mellett: és tsak a' más 4 Anglus hajók érkeztek vissz a' Gibráltárhoz. — „Ezek a' Frantzia hajók, a' *Gen-*

thaume Admirális hajós seregihez tartoztak; az ő Toulonból való második versbéli kivevezésekér váltak el tőle, és Jun. 14. dikénn indultak meg Toulonból, Agésiras felé. — „Az az Anglus hajó, sereg pedig, a' melly ezekkel a' Frantzia hajókkal Jul. 5. dikénn megverekedett, gondolható keppen az volt, a' melly az Admirál *Saumarez* vezérlése alatt Juniusnak vége féle érkezett meg Angliából *Lissabon* és *Kadix* tájjaikra.

Irja a' *Moniteur*, hogy azon 20 ezer emberekből álló Frantzia seregen kívül, a' melly már Portugallia ellen Spanyol országon keresztül utazott, még egy 30 ezerből álló más Frantzia sereg fogna a' *Perpignan* és *Bayonne* mellett lévő ország utakonn Spanyol országba bé utazni. — Ebből némelyek azt hozzák ki, hogy a' Portugalliával való békeffég még nem állítottódt volna bizonyos lábra. Mások pedig, a' kik azt gondolóráveszik, hogy Portugallia tellyességgel nintsen olyan állapotban, hogy magát védelmezhesse, ugy itélnék, hogy ez a' 30 ezer emberekből álló új Frantzia sereg tellyességgel nem Portugallia ellen, hanem *Gibraltár* ellea fog Spanyol országra bényomólni. Ugy gondolkoznak azok, a' kik ahoz érteni láttatnak, hogy mivel ezen leg erősebb Europai vár ellen, mint a' tapasztalás meg mütatta, sem az úszó battériák a' tengerenn sem pedig a' minák és santzok a' szározon, leg kisebbet is nem árthatnak, tehát már most éppen egy olyan magass töltés vagy földvár fog a' Gibráltári természet szerént való közikli battériáknak ellenekben a' szározon építettnt, mint a' millyen magassak ezek magok, a' mellyre minden féle nagy vártörő ágyuk, és ostromló eszközök fel vitettetvén, ezen földvárról fog ez a' megvehetetlen erőffég ostromoltni.

A' 14-ik Juliusi Parisi innepi egyéb nevezetességek között, azt is meg jegyzik, hogy az El-

ső Konzúl az őrizetenn Párisba lévő reguláris katonafágnak muſtráját tartván, meg eskette a katonákat, hogy zászlóikat el vétetni soha nem fogják engedni.

A muſtra után való audentziánn a következő Cs. Kir. birodalom béli személlyeket mutatta - bé Gr. *Cobenzel* az Első Konzúlnak, u. m: Generál Báro *d'Aspre*, *Grün*, *Vincenti*, és Grof *Litta* urakat: az itt lévő Prussus Követ pedig hasonló képpen, Baró *Münchhausen* Kir. Kmamarás és Gr. *Stollberg Wernigerode* Urakat. — Ez nap edéden 140 személyek ettek az Első Konzúlnál, kik között vólt a Pápa Státus-Titoknokja *Consalvi* Ur is. Az idegenek közzül tsak azok lehettek jelen ezen vendégfégben, a kik már az előtt a magok nemzetjek béli Követek által az Első Konzúlnál bé mutatattak vólt.

Polgár *Garnerin* olyan ígélet-tétellel indúlt el egy levegő hajóon negyed magával ugyan ez nap estvéli 6 órakor Párisból, hogy mind addig fogja útját folytatni, a meddig tsak lehet, és olykór-olykór leveleket fog le vetni, hogy postára tétetődvn, Párisba a Belső Minister' kezibe adatassanak.

Más nap reggeli 3 órakor ilyen levelet bortsátott *Garnerin* polgár a Belső Ministerhez: „Polgár Minister! Szerentsémnek tartom hogy tudósíthatlak, hogy én tegnap estvéli kilentzedfél órakor az én 3 utazó tarsaimmal együtt *Ferte* mellett *Signè Signet* nevű falunál le bortsatkoztam. Minthogy délutánni hatodfél órakor indúltam el az *Elyzeumi* mezőről, kilentzedfélig 3 órát töltöttem a levegőben, és így 16 mértföldet tettem azon idő alatt. Utazó tarsaim közzül ketőt, u. m. a feleségemet és *Roslin* polgárt itten le-tévén, magam, *Beauvais* polgárral együtt ionét ezen szempillantatban tovább indúlunk, és mez-

Ize földre fogunk utazni, &c., — Azt mondják, hogy Párisból való elindulása előtt minden ott lévő idegen Követektől úti-levelet kért Garnerin nem tudván, hogy Prussia-ba fog e' le szállani, vagy Havasalföldre, &c. —

A' Livornóbol és Velentzéből jött következő két levelek, nevezetes de egymással igen ellenkező dolgokat írnak. Mind kettőt ide teszszük szórol szóra: —

Livornóból, Jul. 15 dikénn. Az a' minapi ujjság, hogy Admirál *Ganthaume* egy Frantzia sereget az Afrikai partra szerentsésen ki tett légyen, egészszén meg valóságó últ. Több hajók, a melyek az Afrikai partok mellől mostan érkeztek vissza, egyenlőden erőssítik ezen ujjságnak igazságát. Siciliából *Candia* felé folytatván útját *Ganthaume*, egy gazdagon rakott *Anglus* hajót fogott el, és *Messinába* küldötte. A' *Candiai* tengerenn meg szemlélte *Ganthaume* a' *Warren* Admirál vezérlése alatt lévő *Anglus* hajós sereget, és észébevette, hogy az, ő velie meg akar viaskodni. Minthogy azonközben néki mindennek felett való czelozása az vólt, hogy *Egyiptomba* segítséget vigyen: azon igyekezett, hogy el kerülhesse az ütközetet. A' szerente is segillette czelozásában. Egy kemény szél, fére tsapta az ő vezérlése alatt lévő hajókat az *Anglus* hajós sereg elől, a' mely után akadály nélkül tovább folytathatta útját. *Warren* *Anglus* Admirális, olyan vélekedéssel lévén, hogy *Ganthaume* egyenesen *Alexandria* felé evez, egész igyekezettel el sietett arra felé, hogy eleibe kerülhesse. *Ganthaume* ellenben egyenesen *Derna* felé vette útját, a' hová szerentsésen meg is érkezvén, minden akadály nélkül ki szállított oda 10 ezer embereket, oly rendel'ffel, hogy kevés napokig való nyugodalom után, a' tenger-partonn *Alexandria* felé foly-

tallák sietve útjokat. — „Egy kereskedő hajó is, a' melly 13 napok alatt érkezett meg Tripoliból ide Livornóba. éppén így adja elő ezt a' történetet. Azt is beszéli ezen hajónak kapitánya, hogy a' *Dernai* lakosok tellyességgel nem akadályoztatták a' Frantziákat a' kiszállásban; sőt inkább jó szívvel fogadták és minden megkívántakkal segítették őket. — „Egy Korsikai más kereskedő hajós kapitány oly hirt hozott ide, hogy Admirál *Ganthaume* már szerentsésen visszafra érkezett az Afrikai partok mellől a' Korsikai tengerre; és hogy Málta szigete mellett egy 74 ágyus *Anglus Linea* hajót szembe találván, azzal, keményen meg verkedett, 's azt el fogta légyen. Útját azután a' ragadományal együtt ketségen kívül Toulon felé vette. — „A' *Tripoli* béli hajós beszéli továbbá, hogy a' Cairóban őrizeten lévő Frantziák, valamelyik tanúlt Generálissóknak vezérlése alatt a' Nagy Vezér' táborára ki ütöttek, és véres tsatázás után ötet meg futamtatták légyen.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Velentzéből, Jul. 20. dikán. Az itt ki jövő Ujjságlevelekben olvastatik, hogy az Anglusok, minekutánna a' Nilus vizéna lévő Frantzia kised hajós sereget meg verték volna, Május 27 ik, 28 dik és 29 dik napjai között Cairó várossát is el foglalták legyen. — Ezek valának azok a' két tudositások, a' mellyek egymással erőssen ellenkeznek.

A' Párisi *Moniteur* mostanság tsak ezen néhány szókat hirdette ki a' *Ganthaume* Admirális hajós seregiről: — „A' *Ganthaume* hajós seregiről, *ugymond*, kedves hireink érkeztek, a' mellyek Jun. 16-ikán indultak.“ — De hát mik ezek a' kedves hírek? honnét indultak? 's több e' f lék. Az egyik Párisi Újjságban ezt a' Közlészi-

nápolyi Jun. 10 dikén költ tudósítást olvassuk : — „Alexandria előtt valami 6 vagy 7 ezer emberekből álló Frantzia sereg fekszik még, kemény fántzok között, a' melly egy 12 — 14 ezer emberekből álló, és retentő ágyúzó készüllettel bíró Anglus sereget, már 3 hónapok óta tartóztat; a' mellyhül a' következik, hogy a' *Menou* fekvése azon helyen igen jó, kiváltképpen azért, hogy hátulról az Alexandriai erősségek által fedeztetik. Használó módon fekszik éppen egy ekkora Frantzia sereg Cairo mellett. Nehány napoktól fogva semmit nem beszélnek az itt lévő Anglusok Egyiptomnak sorsáról; mellyből jót magyaráznak magokra nézve a' Frantziák. Hogy a' Török Udvarnál lévő Orosz Követ máig is meg nem szünt a' Török fogságban lévő Frantziákért közbenjárskodni, meg tesszik tsak ebből is eléggé, hogy nem régen arra íteltettek vólt 45 ilyen Frantzia fogjok, hogy Török gályákra szállítottván, Egyiptomba vitette senek, és ott tulajdon hazájokfiai ellen tsatázzanak. Már hajóra is ültették vólt őket; hanem mihelyest a' dolog az Orosz Követnek fűkbe ment, azonnal közbe tette magát érettek, és ki nyerte, hogy ismét előbbeni fogházaikba vissza vitették.

Konstantzinápolyból Jun. 24 dikén. Az Egyiptomból érkezett leg ujjabb tudósításaink, ezen hónapnak 2-dikáig szolgálnak. Már ekkór a' Nagy Vezér, a' Kapitán Bascha, és az Anglusok mind öfzfe tsatólták vólt ugyan magokat, és égygyesített erővel tsak két mértföld távolságra állottak Cairótól; azonközben még is mind addig sem történt vólt semmi fontos dolog közöttök és a' Frantziák között; azon kívül, hogy az égygyesült Anglus és Török sereg ki nyomta a' Frantziákat Cairónak égyik külső várossából, a' mellynek *Menouf* a' neve. Nem igaz, hogy munkába vétezetett vólna a' Capitulatzió; egy szó sints be-

lölle: úgy látszik, hogy Gen. Menou az utolsó emberig akarja védelmezni magát, remélvén, hogy végezetre csak érkezni fog valamely oldalról valamit fejedelme.“

Sokáig tartott ez előtt egy pár hetekkel az a' hír, hogy Ganthaume és Warren ellenséges Admirálisok, az alsó Olofz partok mellett a' Spartiventi tengerre-nyúló-hegy táján a' hol az Adriaticum és Mediterraneum tengerek öszfe folynak, keményen megverekedtek volna egymással. Ezt a' hírt legelőbb az Ankonai Újjóság terjesztette el, hanem mint az itt következő Insbrucki tudósításból észre vehetjük, ez a' hír nem fog már meg valóságosúlni: — „

„Insbruckból, Jul. 20-dikán. Az az Ankonai Újjágíró, a' ki a' mennyi fontos, ugyan annyi semmit érő híreket szokott ki trombitálni, rettenetes ágyuzást hallott Barletta felől, a' melly Ganthaume és Warren Admirálisok között 8 egész óráig szüntelen tartott: Csak hamar az után azt is szemlélte, hogy az égő hajóknak langjaik miként tekergőznek a' levegőben fel felé. Azt jegyzik meg ezen újjágíró felől, hogy ez szemivel látja, miként nevedjek a' fű. Ez szállított 8 hetek előtt egy Fr. fereget Montenegróba által. Ez, születésire nézve egy Vinsgauri takátsnak a' fia, hanem, mint jövendő-mondó a' Skutari Bascha udvarában is szolgált. — Azonközben nem csak egyedül az Ankonai Újjág terjesztette el ennek a' meg nem-valóságosúlt ütközetnek hírét: más levelek is érkezettek meg ezen hírrel ide 's tova Kurírokat, &c. — Csak az látszik ebből az Insbrucki Újjágából, hogy ennek írója igen neheztel az Ankonai Újjágra, hogy ez jobb akarván lenni nálla, nem igazat talált vólt írni.

Azok a' levelek, a' mellyek azt hirdették, hogy Gen. Menou kapitulátzióra ajánlotta volna magát, azt erősfíték, hogy ilyen két fel tételek

alatt tette ezen ajánlást: — 1) ször. A' Frantzia seregnek meg engedtetik, a' mostani állapotjában, az Alexandriai kikötőhelyben található Frantzia hajókon, hadi parádával Frantzia ország felé visszavonni, és ha a' Frantzia hajók elegendők nem találhatnak lenni, az Ang'usok kötelezetni fognak nékiek szállító hajókat szolgáltatni — 2) ször. A' Frantzia sereg el viheti magával, bagázsát, fegyvereit, és ágyuit.

Az Anglus fő vezér felelete az volt, hogy: ha Egyiptomot oda hagyni tetszeni fog a' Frantziáknak, tehát szabadon visszavonhatnak Anglus hajókon hadi parádával Fr. ország felé; hanem, hogy fegyvereiket, ágyúikat, és egyéb hadi készületeiket, magokkal el vihessek, ez nem engedtetik meg nékiek. — Azt mondják, hogy Gen. Menou ki hirdette a' Frantzia táborban az Anglus Generálisnak ezen feleletét, csak azért, hogy a' katonaságot annyival is inkább felbuzdithassa az ellentállásra.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nagy Britannia.

A' múlt tavasszal 9 Anglus hajók mentek a' Davisi zúgó tengerbe, a' melly tudniillik Grönlandtól az Amérikai esméretlen földektől kétfelé választja, széthalak fogására, a' mellyek egy hónap alatt 111 darabot fogtak. még pedig olly kövéreket, hogy csak a' tupa szirjok 40 ezer font sterlinget meg ér. — Ennél 10k esztendőktől fogva volt ezeknek a' hajóknak jobb halászatjuk.

Condé herczeg Julius 10 ik napján érkezett Londonba. A' Frantzia Commissarius polgár Otto és Lord Hawkesbury közt még most is foly a' békeséges alkudozás, és azt mongyák, hogy a' praeliminaris trakkelyekben már meg is egygyeztek egymással. —

Liszabonból olly tudósítás érkezett London-

ba, hogy azok a' Portugalliai Generalisok, és Stabalis tisztok, a' kik a' Spanyol háború kezdetekor hadi tanácsot tartottak, mind öfzve 1200 esztenlősök voltak.

A' Portugalliai ármádiának Generalissimusa Gróf Golz, tartván a' háborúnak szerentsétlen kimsnetelétől, a' Portugalliai seregeknek fő-vezérlését magára nem vállalta.

Helvétziai Respublika.

A' Bernában lévő Frantzia követ polgár *Reinhard*, Junius 14 ik napján a' végre hajtó Tanács gyűlésébe bé menvén, a' Fő Conzul nevében ezeket tejesztette eleibe, hogy a' Bernai Cantonnak azon proteffatióját, mellyet Valéziának attól leendő el választása ellen ki adott, érzékény indulattal olvassa.

Helvétziának déli részében, a' mellybe semmi eleséget nem szabad a' Cizalpina Respublikából vinni, igen nagy szükség uralkodik, és valamint e' miatt, úgy a' reájok vetett súlyos adóra nézve, nagyon békételenkednek a' lakosok.

Német Ország.

Hamburgból Julius 17 ik napján. Az ide érkezett hajók azt beszélik, hogy az az Anglus flotta, a' melly minap a' Sundi szoros tengeren által ment, már most a' Német Tengerben vagyon, és sok bombihányó és ostromló hajókat vitt légyen oda magával. Erre nézve nagy szorongatások közzé estek a' szabad Belgák, félvén attól, hogy az a' flotta, a' Maas vizében, és a' *Texeli* kikötő helyben lévő Hollandus hajókra fogna ütni. — Most már, a' midőn az északi Hatalmaságok Angliával meg békéltek, nehezebb lesz a' Féantziának Anglia ellen valamit kezdeni. —

Azok, a' kik Londonban vóltak, azt befzéllik, hogy az Angliai kereskedésnek jelenvaló virágzó állapotját még tsak képzelní se tudják az idegen nemzetbéliek. — London városa és a' mellette folyó *Themse* viz az egész világnak áruló piatza, hat, sőt nyóltz ezer hajó is áll ott egyszerre vas matskákön. Ennek a' folyóviznek partyain a' tenger-től fogva felfelé Londonig, egymást éri a' sok magazinum, a' mellyek e' világ minden részeinek terméseivel meg töltettek. — Sok kereskedő Comtoirsok találtnak Londonban olyanok, a' mellyekben 50 — 100 személyek ülnek író asztaljaik mellett. — Az oda való Bankóban sok millió meg fordul kézen. *Amsterdamban* és *Rotterdámban*, a' mellyekben az el múlt arany 's ezüst időkben hasonló módon virágzott a' kereskedés, most másképen van a dolog, 's ott könyves szemekkel nézik Angliának szerentsés állapotját.

Jegyzés. Hamburgban is annyira meg szaporodott a' napkeleti és napnyugoti Indiának termése, hogy az oda való gazdag kereskedők, magok kínálgattyák a' Bécsi Kalmárokat azokkal, és esztendeig sem pénzt, sem intérest nem kívánnak érettek.

Pétersburgból, Jul. 3-dikán'

Generál Gróf *Pahlen*, a' kiről nem rég íródott vólt, hogy a' katonai fő kormányozáson kívül Pétersburgban a' polgári dolgoknak is fő Kormányozójává neveztetett, Jun. 28-dikán hofszas audentziánn lévén a' Császárnál, onnét való kijöveletekór önnön maga adta hírül a' jelenlévőknek, hogy el botsáttatált kért és nyert is légyen ő Fellegétől. A' Császári Felség kegyelmesen meg engedte Gr. *Páhlennek*, hogy válofszon ki magának tettfszése szerént valamelly Gu-bernátorságot: hanem Gróf *Páhlen* nagy aláza-

toffággal meg köszönvén az ő Felsége nagy kegyelmességét, csak azt kérte ki magának hogy Lief-landiában lévő jofzágába mehessen lakni, és a' forma ruhát viselhesse. — Az audentzia után két óra múlva oda hagyta Gr. *Pahlen* Pétersburgot, a' hol azonnal General *Golenitschef* Kutusow nevezetett helyébe a' Császári lakó város' Kormányozójává.

Hámburgból, Jul. 24-dikénn:

Éppen most érkeztek Londenből ide Egyiptomról szolló uj tudósítások: de ezek is csak olyanok még eddig, hogy sem Egyiptomnak, sem leg alább avagy csak Cairo városának végső állapotjáról semmit nem említenek. A' tudósítások Lord Elgintől Konstantinápolyból rész szerént Jun. 5-dikén rész szerént 8 dikán indultak, és Lord *Hawkesbury*hoz szollanak: Lord Elginhez pedig az Egyiptomi tengerről Lord Keith Admirálistól érkeztek. Ez az egy fontos dolog fordul elő benne, hogy a' Frantiák bizonyosan meg verkedtek *Belbeis*nél a' Nagy vezérrel: hanem, hogy mi lett a' veredés' következése, azt, még ezen levelekben nem lehet olvasni.

Magyar Ország.

Veszprim Vármegyéből Julius 20-ik napján. Nállunk három héttől fogva igen sok esők járnak, a' mellyek közt négyszer jég eső is esett, még pedig olly káros, hogy mezeinket, és a' hires Somlyói hegyet egészen el verte, leg kisebb gyümölsöt sem nyerhetünk, és a' felhő szakadás némelly szőlős gazdanak még a' szölleje földjét is tökéltől együtt el seprerte. Aratásunkban is sok hátra maradt szenvedünk, a' szénánkat pedig általában az árviz iszappal bé borította 's el ron-

totta, A' farjunál egyébhez reményfégünk nintsen.

Nem régiben a' Balaton mellyékén útaztam és Füredet is meg látogattam, különös d tsekedéssel mondhatom, hogy ott átallyában nemtsak bor, de minden nemü gyümölcsök is fel találtnak.

Pápáról Julius 17 ik napján. Újságunk semmi egyéb nints, mint a' már, hét vagy 8 esztendőktől fogva nem tapasztalt szörnyü esős aratás, melly miatt allig lehet tsak egy napon is folytába aratni, és a' melly esözések a' Somlyai szőlő hegynek nagyobb részét termő földjétől is meg fosztották, és még ezen hegyes és dombos vidékeken is a' viz áradások sok károkat tettek, kivált a' szénában. — Igen bőv időt nem reménylhetünk, pedig most is nagyobb szükséggel vesződünk, mint a' Török hábo úban.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Szathmár Vármegyéből, Sz. János havának 30 dikán: —

A' mennyivel ezen ujj Századunk a' többinél régibb és vénebb, annyival (ha szabad látatlanban itélni) talám mordabb és kedvetlenebb is. Már ma el telik fele az 1801 dik esztendőnek: még is gyakor telet képzelhető idő jarásokkal úntat bennünket. Tsak ezen hónapnak fele tájjan is, a' mikór Kánikullához hasonló idők szoktak járni: most tsaknem izinte dérel borzafzító időkre bukkanunk; és nevezetesen ezen hónapnak 17-dikén éjjel, ha a' izél nem futt volna, bizonyoson dér lett volna viradtig. Szemeimmel látam, hogy a' leg közelebb tartatott Karolyi válsárról jött szegény embernek annyira el kényszeredett egy lova, hogy a' hideg eső miatt az úton ki dőlt a' hámból, és nevezetesen egy helyen a' golya fiak is el dögöltek. Ezen hideg eső elött

szüntelen való szárazság és hideg fzelek jártak: hanem már most Isten jóvoltából Medard naptól fogva gyakor szép esők járnak, mellyek a' szomszóság miatt el epedt földet kívánatosan megfrissítették. minél fogva a' tavaszi vetések, 's a' mezzei balhette árpák és zabok szépen meg ujjáltak, az őszi vetések is helyre jöttek, annyira, hogy az aratáshoz jó reménséget nyujtanak.

A' nagy szárazság után oly nagy esők estek, kivált Erdélyben, a' hol a' mi Szamosunk ered, hogy a' miatt még tartósabb áradásáról annak nem emlékezünk; kárt is sokat tett a' fél szigetekben és veteményekben.

Egy rongyos Anekdota. Egy ember a' szalonnáját a' tolvajok ellen a' földbe' ásta, és egy fejszát tévén felibe, ezt írta reá: *Mortuus nunquam resuscitandus.* Ezt meg sejdítvén egy tolvaj, ki ássa a' szalonnát, és ezt írja az első for alá: *Rexurrexit, non est hic.* — Éppen így jártak valami tolvaj Kondások nálunk, a' kikora' határban leástak öt szalonnát, mellyeket egy szegény ember meg találván, azt a' hasznát vette, hogy azoknak Ura nem akadván, harmad részébe rézfesítettett, a' többi pedig a' szegények számára küldöttette.

Híradás.

A' szelid Tudományok valamint egygyes embernek, úgy egész Országunk javára 's dicséretéért virágozni. A' Tudományoknak kultsa a' Nyelv. Mennél miveltebb ez, annál tanulttabb 's tekintetesebb a' Nemzet. — Hogy a' Magyar Nyelv szép, bő, 's a' legnagyobb tökéletességre alkalmas, nyilván kiteszik azon számos munkákból, mellyek kivált huzt esztendő óta majd mind egygyik Tudomány nemében gyönyörködtek és dicsőítik a' Hazát. De tsakugyan a' Poézis ál-

tal javúl, 's tsinosodik meg-is főképpen a' Nyelv; annak szívre ható ereje által ébred legkönnyebben a' Jónak és Szépnek nemesebb ízlése. — Ezen kívánatos haszonnak bizonyos reménysége' fejében adódtak-ki mostanság *Himfy' Szerelmei*. Ugyan is olly eleven színekkel, olly ártatlan esettel fefti *Himfy* 20 Énekekben, 's 200 Dalokban a' Szerelem' keserveit, hogy mindegygyikéből azonnal kitündöklök a' szüz izemérem, az allhatatos hívség, a' rövid és értelmes Vers' nemében a' legszébb gondolatok' változó bőflege, a' ritka könnyűség, 's a' tiszta igaz Magyar ajaknak kényes tulajdona. Vádolliya bár ezentúl valaki nyelvünket, hogy tsak a' véres hadaknak rettentő-ábrázolására alkalmas: *Himfy' Szerelmei* már előre megtzáfolták. — De a' külső fényes készület is tökéletesen megfelel a' beltő szépségnek, minthogy az egéiz munka kisdéd rét formában, a' legfinomabb író papirosra nyomtatódott, homlokát egy rézre metzett díztes kép ékesíti; 's kellemetes zöld vagy rózsza színű bőriték járúl hozzá. Ehez képeft bátran ígérhetni, hogy a' M. Litteratúra' kedvellőji tellyes gyönyörűséget fogják találni eme' mindan tekintetben igen jeles könyvnek olvasásában. — Meglehet azt több helyekenn is szerezni: de leginkább Pesten *Weingand* és *Kis István* Könyvárros Uraknál vagy oak nagyobb számmal letéve a' nyomtatványok, itt *Bétsben* pedig a' Magy. Hirmondó Erdemes Irónál. — Egynek egynek az árra 1 fl. 20 kr.

* * *

A' M. Kurir mellett járandó Mezei Gazdaság' 1-ső Csomojának 1-ső Arkullát, küldjük.

P. D.